

se tako posten, čednost, bogoljuben, vzor pravega kristjana, toda ker nima denarja, je v očeh óne vrste le revna para: „ein armer Teufel“, kakor navadno pravijo oderuhi, s katerim ni vredno, da bi človek katero zinjil, k večjemu kako porogljivo. Če on kaj potrebuje ter pride prosit, ni treba za samó spoditi, marveč se osteli ga je treba, da je lenih, da je bedak, ker si ne zna pridobiti premoženja, da bi bilo najbolje, ko bi se taki pohajaei pozapri v ječe ali spokali iz dežele. In če je bil slučajno v svojih dnéh gospodar na kakej kmetiji, ó, takrat takih ostevk ni konca niti kraja, kajti na uzrok, čemu je bil prognat, nihče ne pomisli, dasi vsakdo dobro vé, da so ga pregnali, slekli in odrli — oderuhi.

Kdor hoče torej tukaj kaj veljati, bodi bogat ali se vsaj kaži za takšnega in čast mu je zagotovljena. Ni čudnega ni, da vse hrepeni po bogastvu, da radi njega prodaja dušo vragu ter se učí rokodelstva-oderuštva. Za nič so tukaj šole, za nič nadarjena glava, še nimaš evenka, si le revna para, ka'ro vsak suva, kakor ob česti ležeč kamen. Če pa si hočeš pridobiti bogastva, ne trudi se z drevesom ali peresom, ne poskušaj z živinorejo, marveč poprini se trgovine in sicer pri nas trgovine z lesom. Takrat boš celó pod krinko posteljnjaka lahko molzel in izzemal svoje sobrate; takrat postaneš, če si si dobro omislil kosmato vest, v malih letih bogatin.

Podravlje ima na svojih obrežjih še obilico lesa, ki se po plovneji reki Dravi in po železnici odvažata proti Hrvaški ter spečava primerno dobro. Znano je iz statistike, da slovenski štajer sam izvažata takega blaga nad 1 milijon vrednosti na leto. Vsak kmet ima poleg polja tudi nekaj gozda in če se le dá, svojo žago, v katerej reže deske in planke. Ker pa vsak ne more doli z blagom hoditi ali pošiljati ga, oddaje ga lesnim trgovcem, a to na doslej nečuten način. Po zimi vsled zaledenelih potokov z žago nič ni, denar pa je vendar, vsaj na pomlad, pri gospodarstvu potreben, torej kmetič odide k lesnemu barantaču in si ga izposodi, češ, da mu bo dajal „les“. To je prva pot k pogubi. Blaga se sicer barantač ne brani, toda računa noče imeti pred koncem leta, takrat pa ga navadno računa po najnižji ceni in kmet vkljub temu, da se je ubijal vse leto — on in živina — ni se iznebil dolga, marveč ostal še vedno oderuhu v krempljih. Treba je plačevati dolg in dajati lesenino še drugo leto. Izposodi si še več denarja, najame delavcev, časih celó žago in živino, ter z njimi razgraja po gozdu da kaže že semtertje gola rebra, in res pridela obilno lesenine ter upa, da se reši dolgov. Toda na jesen jela je trgovina z lesom mahoma nekoliko šepati in ko revež gre na koncu leta k barantaču na „rajtengo“, zaračuni mu ta vse med letom sprejeto blago po nizki je s e n s k i ceni in kmet ostane še vedno dolžan. Drugi barantači so mu sicer ponujali tako in tako ceno za lesenino, toda, če se je hotel izogniti tožbi, moral se je držati svojega trgovca, v nádi, da bo ta pri razumu pravičen. Po sklepu računa pa vidi, kakó

razkladati, kako živi med Nemci. Greva nekoliko pogledat po obširnem prostranstvu in tudi k cerkvi na „Ladinah“, o katerej mi precej pove več zanimivih, dasiravno neverojetnih stvari. Pravi mi, da so v tej cerkvi poklali divji Turki toliko vanjo pribeglih ljudi, da je pritekla kri iz nje do bližnje kapelice, ki pa stoji sedaj v zidu. To je bilo tudi povod, da se je napravil oni zid, ki ima kake 3 sežnje narazen dokaj lukenj za puškine cevi. Na to pa za zopet pripoveduje, da so ljudje nameravali imeti tu pokopališče in da je obzidje napravil on sam kmet. kateremu drugi niso hoteli nič pomagati. Zató se je baje tudi zaklel, da ne smejo pokopati za ozidjem nikogar razun njega in da so že poskušali pokopati tudi druge, pa jih je zemlja vrgla tež noč iz sebe. Cerkve od znotraj nisem videl, od zunaj pa kaže njena zunanost, da je kaj starinska stavba z nenavadno širokim čveterooglatim zvonikom. Sploh imajo vse cerkve v tej dolini velikanske čveterooglate zvonike; zidali so jih torej naši predniki, pa za tujce, ki še sedaj kaj radi pripovedujejo o davnih „urgermanih.“ Tako nami torej kratijo ne le zemljišče, marveč tudi zgodovino.

Poiskal sem Parapatovo „Zgodovino turških bojev“ ter se prepričal, da se je ona turška okrutnost v tej cerkvi morala izvršiti 1476. l., ko so Turki razgrajali po Labodski

je bil „pravičen“. Na tak način gredó ne le desetaki, marveč stolaki čez ramo, gozdi se opustošajo, živina izrablja, poljedelstvo zanemarja in posledica vsega navadno je, da kmet obupa, jame pijančevati ali drugim prodajati svoje blago, na kar mu barantač naprti na vrat tožbo, posestvo gre na hoben. Kdo ga je dobil? Lesni trgovci za slepo ceno.

Takó se godi navadno priletnejšim gospodarjem. Kaj pa še le mlajšim? Ko so prevzeli posestvo ná-se, morali so izplačati bratom in sestram pripadajoče deleže, morali si izposoditi od barantača denar in sicer časih precej veliko. Če jih ne reši kaka srečna ženitev, je njih osoda že zapečatená. Vse razgrajanje po gozdu je zastoj. Barantač jemlje lesenino za najnižjo ceno, poleg tega pa še računa od posejenga denarja visoke obresti in naj se še ubijajo vsi — ljudje in živina — vse nič ne začne; dolg raste namesto da bi se manjšal. Večkrat se zgodi, da oče še ni zatislil očij in že oderuhi zapodé njega in njegovoga sina — gospodarja s posestvom, na kar sosedje malomarno gledajo ter rečejo naposled: „Izdelal se je!“ Da, izdelal se je, ker si je pri preobilnem naporu pohabil svoje zdravje in sedaj komaj noge vlačí za seboj, ter si skoraj kruha prositi sam ne more. A kdo ima to na vesti? Oderuhi.

Ko je nekoč v nekem slov. listu nekdo svetoval, naj kmetje s pomočjo državnih poslancev turjajo, da bi imel vsak barantač tablico na svojej steni, iz katere bo razvidno, za kako ceno bo jemal lesenino, zameril se je barantačem takó, da ga z zdravim očesom več pogledati ne morejo. Vsekako pa je to le najmanjše, kar se tu more zahtevati. Mari naj država res mirno gleda, kakó se po takih kosmatovestnežih množi proletarijat, širi, uboštvo, ugonablja gozdi, da zalivajo pokrajine povodnji in pobija toča? kakó prehajajo posestva za slepo ceno v roke oderuhov, ki se pasejo na stroške drugih? Ne, tega ona ne sme trpeti, če ji je sploh mar za blagostanje davkoplačevalcev — kmetov, če hoče sploh sloveti kot krščanska država.

Resnicki.

Dopisi.

Iz Ljubljane, 26. sept. — Slovensko gledišče v Ljubljani otvori dné l. okl. svoje letošnje predstave z dr. Štolbe lokalizovano igro: „Dolenjska železnica.“ Kakor javlja oglas, zavzemali bodele odlični mesti drama, poleg nje pa opera. Za oboje pridobljenih je mnogo vrlih močij. Dolžnost vsakega zavednega Slovenca je, podpirati prizadevanje „Dramatičnega društva.“ Imenik udov imenovanega društva pogreša mnogo preveč odličnih narodnjakov. Žalibog imamo Slovenci ljudi, ki le preveč nakrat zahtevajo. Oni hoté, da bi bila naša mlada dramatika na višini že davno razvite nemške. Koliko let so bile „Dram. društva“ roké uprav zavezane, tega ne razvidijo — kakor tudi ne morejo prav umeti sedanjega našega napredovanja. Bogá hvalimo, da naše gledišče

dolini ter požgali Labod, Št. Pavel, Št. Andraž in razsajali tje do svinske planine. Ta dolina je bila za turško konjico kakor nalašč, ker nihče se ji ni mogel postaviti po robu.

Potem mi jame praviti, kako je po dovršitvi železniške progé jela tudi v Labodski dolini peti po gozdih ostra sekira in kako se bogaté pri tem nekateri podjetniki, ponajveč Židje. Srečkovih in jelkovih gozdov je videti obilno; les je raven in kaj pripraven za obsekovanje, zaradi česar ga tudi posekujejo na vse kriplje, da ga kot stavbeni les spravijo v trgovino. S posekovanjem pa se pečejo izključno le Slovenci, ker za pomehkušene Nemce je baje to delo pretežko. Plačilo dobe delavci od obsekanih brun in kdor je krepak ter zna rabiti veliko sekiro, zasluži baje nad dva goldinarja na dan. Slovenski tesarji pridejo semkaj sponladri ter ostanejo do jeseni, dokler zima ne zabrani dela in lahko bi si prihranili lepe denarje, če bi jim zaslužek ne splaval po grlu. Pa več kot zaslužijo, več zapijejo in tako odidejo večinoma prazni, kakor so prišli.

Ta vstrajnost pri težkem delu slovenskega težakarja pa baje tudi vzbuja pri Nemcih občudovanje in strah pred njimi. Dasiravno se v krémi med seboj radi kavsajo, toda Slovencev, če se le trije, štirje skupaj, se ne lotijo kmalu, ker so bili nekekrati hudo

sploh že more teknočiti z nemskim!! Da pa zagospoduje v svoji hiši, treba je našega požrtvovalnega dejanskega podpiranja. S samim govorenjem bore malo koristimo.....

Mi podpirajmo svoje gledišče, Nemci naj pa svojega. Noben probujen Slovenec, konur je mar neomadeževana njegova narodnost, ne zaide naj k nemskim predstavam — saj ima gledišče toli vzvišen namen, da mu nikakor ni náloga, tešiti golo — radovednost. Bódi naj nam vendar že jedenkrat za stvar! Vsak narodnjak, ki pozná položaj, upliva naj v tej zadevi na svoje, upliva naj na znanee. Agitacije, žive agitacije, je treba! Letošnja glediščna doba je velike važnosti. Dramatično društvo potrdilo se je z nenavadno podjetnostjo (stroški so proracunjeni na 17.000 gl!) Združij naj se torej vse, kar se čuti slovenski, da povzdignemo ugled slov. gledišča in da rešimo čast svojo. Na delo! Narodno gledišče priborimo si lahko — ako ga le hočemo!

Lani došla sta v Ljubljano dva glediščna vlaka, jeden iz Kamnika, drugi iz zelene Štirské. Primorski Slovenci! Nadejamo se, zazreti skoro i Vas v svoji sredi. Sprejeti Vas bodedo, kakor sprejme brat brata. Do svidanja!

Dové.

S Krasa, 25. septembra — Letos obeta Kraševcem bogata vinska letina. Vzlie vsem nezgodam, z imenom i bez njega, ostalo je na trtéh še vedno mnogo grozdja; golovo se bode moral Kraševcem starim v rezervi stoječim sodom odkloniti, da spravi v nje obilico „božje kapljice.“

Ker govorim o grozdju, omenim naj neko zanimivo poročilo. Pred nekim časom je stalo v cenjeni „Soč“ da letos v vinogradu „Tomajškega vinarskega društva“ baje „cerkvenega“ jako lepo kaže.

To ni nič kaj posebnega, saj letos tudi drugje lepo in tudi še lepše kaže „zdravilni“ teran.

Omenjeno vinarsko društvo je pri ustanovitvi mnogo obetalo, tako n. pr. posojilnico in še celo zavarovalnico, do sedaj ni o teh dveh velevažnih ustanovah ne duha ne sluha. Počakajmo! —

Zadnji obéni zbor tega društva, kakor skoro vsi prejšnji, se je vršil v bližini društvenega vinograda. Došla je peščica udov, — a mnogo radovednežev. Povdarjam zadnjo besedo in rečem ne: zunanjim bliščem, streljarjem, orkestrom (?) in površnostjo, ampak z modrim, umnim napredkom, strokovno vednostjo in složnim delovanjem odbora in društvenikov si bode društvo utrdilo tla in se tudi doseže lepi društveni smoter. Pazi naj društvo, da se ne zgodi, kakor jednakeemu Štanjelskemu društvu, katerega draga klet vsakemu mimo gredočemu človeku oznanja: „Memento mori.“

Moška podružnica sv. C. in M. v Sezani se dobro utrjuje.

Ima že jednega pokrovitelja, namreč občino sezansko in več ustanovnikov, da ne govorim o letnikih, katerih je mnogo. V zadnji odborovi seji je imenovala po večjih vaseh sezanskega sodniškega okraja pover-

tepeni. Sploh pa so baje domačini navajeni dobro jesti in piti, pa lenušiti, ker jim zemlja brez truda rodi bogatih pridelkov. Praznike in nedlje močno spoštujejo ter smatrajo za velik greh, ko bi kdo n. pr. o praznikih obiral sadje. Sicer pa njih govoric in preprosto vedenje nikakor ne spréjuje, da bi bili bogsigavéti kako napredovali v izobrazbi ali kulturi.

Druzega dne, ko sem sam odhajal, odpravilo se je tudi nekaj mladine, zlasti ženskega spola, v daljni svet ter se odpeljalo z menoj proti Dravogradu. Vsi so bili večinoma namenjeni proti Gradcu in menda še dalje. Mladež in ženske sploh so res samo mleko in kri, da se mora naša mladina skrivati pred njimi, čemur pa se ni čuditi, ker ne poznajo truda niti pomanjkanja. Tu pa tam sem videl kosce kositi otavo. Imeli so kose na dolgih kosiščih, s katerimi se je res dalo široko kositi, zato pa so se tudi gibali kakor lenuhi. Videti je bilo, da se jim ni prav nič mudilo.

Od Št. Andraža do Št. Pavla sem se vozil v družbi treh duhovnikov, ki so pa molčali kakor trapistje. Ni bilo drugače, molčal sem tudi jaz. Vsi smo bili nekako zamaknjeni v mično prikazen vzhajajočega solnca, ki je pokukalo preko visokega Golovca v blagoslovljeno dolino ter se semtertje skrilo

jenike, kateri naj bi skrbeli za moč in razvit raznih društev.

Voditeljem e. kr. okrajnega glavarstva v Sezani, namesto umrškega glavarja, ni imenovan g. E. Fabiani, ampak tanikajšnji komisar g. Putzer, nemški Tirolec. Pričakuje se, da visoko namestništvo kaj kmalu imenuje glavarjem moža rojaka. —

Notar sezanski g. dr. I. Zencovich, zapustil je Sezano ter se je preselil kot notar v Trst. Gospod je vesten a dasi Italijan, imel je v oblasti slovenščino. V.

S Koroškega (Šolske razmere v železni Kapli) — Kako žalostne šolske razmere imamo pri nas na Koroškem, naj razvidijo vaši čast. bralci iz sledečega slučaja:

Trg železna Kapla šteje 950 Slovencev in le 50 Nemcev, in vendar je tam trirazredna sola trda nemška, niti slovenske erke se otrokom ne pokažejo. Vrhu tega je pa še slovenska okolica v Kaplo usolana; sicer pa ima okolica svojo lastno občino pod imenom Bela (Vellach). Ta belska občina (Kapeljska okolica) je prosila za posebno šolo s slovenskim učnim jezikom. Okrajni šolski svet pa je to prošnjo odbil z izgovorom, da je okoljskih šolskih otrok v dajavi do ene ure hodi od Kaple premalo in da se za nje ne splača napraviti posebna sola. Odlok pa sam prizna, da je v kapelski soli dobri dve tretjini slovenskih otrok in dovoljuje, naj krajni šolski svet proší za upeljavo slovensko-nemškega „Abecednika“. O tem pa odlok nič ne pové, da je tudi v trgu večina otrok slovenska, kakor da bi tisti ne imeli nikake pravice do ravnopravnosti in do pedagoško-pametnega pouka!

V belski občini so se že pogovarjali, da bi zidali lastno šolsko hišo in se ločili od tržanov, toda posestniki so se ustrasili prevelikih stroškov. Po moji razsodnosti pa je slovenska sola potrebna tudi za slovenske otroke v trgu, ne samo za tiste v okolici. Torej bi bilo najbolje, ako bi družba sv. Cirila in Metodá dovolj pomočkov imela, da bi ona v Kapli naredila slovensko trirazrednico. Ko bi se nam pozneje posrečilo, kapelski tržki zastop v svoje roke dobiti, potem bi lahko obe občini, Kapla in Bela, to šolo na svoj račun prevzeli in šolska družba bi bila tega bremenena spet rešena.

Iz Koroške. (Potreba „Slovenskih domov“ v koroških mestih in trgih.) Nedavno sem Vam pisal, kako žalostno je na Koroškem zaradi pomanjkanja slovenskih obrtnikov in trgovcev. Nisem mislil, da se opravičenost moje tožbe tako hitro in tako jasno vnovič pokaže. V Velikoven so slovenski rodoljubi hoteli ustanoviti podružnico sv. Cirila in Metodá za mesto in okolico. Krémar Plešivnik je obljubil svoje prostore za to zborovanje. Ko so pa nemški zagrizenci in nemskutarji to izvedeli, obdelovali so gostilničarja tako dolgo, da je svojo besedo unaknil in prostore odpovedal. Snovahni shod se je prelozil na prihodnjo nedeljo in pridobil se je drug krémar, ki je prostore za tržno obljubil. Pa tudi tega so toliko časa strašili, da je odpovedal. Ali so naši poprasevali se pri drugih

pa spet prikazalo, kakor je dopuščala senca visokega orjaka.

Bilo je že dosti zgodaj, ko dospemo v Dravograd, kjer je bilo treba čakati na koroški vlak cele tri ure. Stopim v gostilnico ter sedem za mizo, toda le nemška govoricá mi domi na ušesa. Pridejo vanjo tudi trije delavci, pa tudi oni govoré le nemški. Kdo bi se torej še drznil tajiti, da nas ne ponemčtujejo do najnižjih slojev? Samo neki postaran kmet, brzkone iz slovenjegrške okolice, je slovenski ogovarjal natakario; bil je pa tudi tako osamljen, kakor kol v plotu. Srečala sva se še pozneje, ko smo šli pa listke ter je slovenski zahteval listek do bližnje Vozenice. Uradnik pa ga začudeno pogleda ter vpraša: „Was ist das Vozenica“. In res se je kmalu našel postrežljiv tolmač, ki je pojasnil, da je to Saldenhofen.

Mračne spomine torej prinese seboj domu, kdor se vrača s potovanja iz ponemčenih pokrajin, kajti tu mu vsak grič, vsak kamen, vsak naslov govori, da se nam je godila in se nam še vedno godi krivica, ko nas tujci tako na vse kriplje spravljajo ob zemljišče. Ne branijo se sicer slovenskih hlapcev in dekel, toda gospodovati hočejo le oni, kar pa ni prevelika umetnost, ko se enkrat polaste najplodovitejših naših pokrajin. Opazovalec.

gostilnicah, mi ni natančno znano; nemški listi pa poročajo z velikim veseljem, da izmed 35 velikovskih krčmarjev nobeden ni dal prostorov za slovensko zborovanje. Zdaj je pa treba pomisliti, da je Velikovec v sredi med Slovenci, mesto živi večinoma od slovenskih okoličanov, ki mestnim trgovcem, rokodelcem in gostilničarjem svoj denar nosijo. In vendar so meščani predrzni dovolj, da si upajo tako nesramno pometati slovenskimi sosedi! Vsi pač ne bodo taki, pa v strahu so vsi pred fanatično nemško narodno gardo, ki srka svoje sovraštvo do Slovencev iz nemških ševalnih listov v Beljaku, Celovcu, Gradeu, Mariboru in Celju. Kaj storijo Slovenci na to razžaljenje? Nekateri se bodo morda en čas izogibali dotičnih gostilnic, čez nekaj tednov bo pa zopet vse pozabljeno, kakor je bilo v Pliberku, kjer so tudi na podoben način zabranili slovensko veselico in po vrhu zbrane Slovence se zasramovali, in Pliberk živi tudi le od slovenske okolice, kakor Velikovec. Če hočejo Slovenci dokazati, da so močje, ki imajo čast v sebi in se ne dajo sramotiti, potem jim ne ostaja drugega, kakor v teh nemškotarskih gnjezdih graditi „narodne dome“, v katerih vsaki bi moral imeti gostilnico, hlev za uporno živino, bralno izbo in veliko dvorano za shode. Ob enem pa bo treba za to skrbeti, da se v teh krajih polagoma naselijo slovenski trgovci in obrtniki.

Domače in razne novice.

Porotno sodišče. — Zadržati smo omenili na kratko, da je bil Florjan Rot z Žage obsojen na 6 let trde ječe. O žalostnem činu, ki so je pripetil 3. aprila t. l. (velikonočni ponedeljek), smo poročali o svojem času. Nekaj zagarskih mladeničev je pelo pred gostilno; približal se jim je tudi Rot, katerega pa niso nič kaj marali v družbi. Rot je prosil Antona Berginca zveplenko, da bi prižgal snodko, a Berginc mu je osorno odvrkel. Rot je zgrabil pozneje za nož in dvakrat zabodel Berginca v vrat, da je kmalu potem umrl. Rota so zaprti in večeraj tečen stal je pred porotniki. — Priznaval je svojo krivdo, toda trdil je, da ni nameraval Berginca umoriti, marveč le raniti ga, pravi, da je bil pijan in tudi užaljen, kajti Berginc mu ni hotel dati zveplenke, čez „Takemu človeku ne dam nič!“ Rot in Berginc sta vrhu tega že več časa živela v sovraštvu. — Priča Tomaž Benedejčič pravi, da Rot je že večkrat grozil Berginca in l. 1892. ga je celo pretepel. — Tožena je zagovarjal g. dr. Josip Jakopič. Ki je navajal v svojem zagovoru razne olajšujoče okolnosti, vsled katerih naj bi sodišče odmerilo kolikor možno nizko kazen. Ko so porotniki soglasno potrdili, da Rot je kriv hudodelstva uboja, obsodilo ga je sodišče na 6 let trde ječe, poostrene z enim postom in osamljenim zapiranjem na mesec.

Danes tečen in v soboto vršila se je obravnava proti Petru Badin-u iz Spesse zaradi uboja in težke telesne poškodbe. Dne 9. aprila je bil ples v Koprivi. Badin je že 3. aprila grozil nekemu Jožetu Marenčiču in Antonu Pircu. Pri plesu v Koprivi je začel z njima prepir; ker jih je gostilničar spravil iz hiše, nadaljevali so zunaj — in nastal je pretep med njimi. Badin je izvlekel nož iz žepa in zabodel Marenčiča dvakrat, Pircu pa enkrat; prvi je umrl, drugi je bil težko ranjen. Za ta svoj nečloveški čin bil je obsojen kakor Rot; materi ubitega Marenčiča pa bo moral izplačati 500 gl. odškodnine, ker je sin skrbel za njo.

V ponedeljek je stal pred porotniki znani nam Jos. Todor z Beneškega, ki je v družbi z nekim drugim Benečanom (kateri je usel čez mejo) kupoval v Brdih krave in plačeval jih s ponarejenimi petdesetaki. Ta dogodek je natančno opisal naš dopisnik iz Medane v drugi polovici julija. — Porotniki so soglasno potrdili njegovo krivnjo, a sodišče mu je prisodilo 6 let trde ječe in potem izgon iz Avstrije. — Todor trdi, da je nedolžen in pravi, naj mu dajo tri ure časa, da se spravi z Bogom, potem da naj ga ustrelje — kar se seveda ne zgodi.

— V torek sedel je na zatožni klopi ne celó 16-letni furlanski mladenič iz Nogarreda; obtožen je bil nameravanega posilstva na deklicah in podobnega čina s kokošjo. — Obsojen je bil na 18 mesecev težke ječe.

— V sredo stal je pred sodiščem 55-letni Jožef Baloh iz Sedla zaradi razpečavanja ponarejenih petdesetakov. Baloh je bil

že dvakrat v kazenski preiskavi zaradi enakega hudodelstva, a vselej ga je izrezal srečen slučaj iz rok ostre pravice. Toda ta pot ga je sreča zapustila, da je bil spoznan krivim z 9 glasovi proti 3 in vsled tega obsojen na osem let trde ječe. Teško, da Baloh preživi to dobo.

„Slovanska knjižnica.“ — Ker je prvi snopič nekoliko narastel, izide se le prihodnji torek. Toliko na znanje tistim, ki so se že naročili ali ki poprašujejo, kdaj začne izhajati to prepotrebno književno podjetje.

Naročnikom na deželi. — V nekaterih krajih so dapes 14 dnij mnogi gg. naročniki dobili po dve številki „Soče“ namesto ene „Seče“ in „Primorca“. To je bila pomota pri odpravnstvu. Kedarkoli bi se pripetila taka ali kaka druga nerednost, prosimo, naj vsakdo v nezaprtem pismu naznači, česa mu je treba; od takih pism ni treba plačevati poštnine, ako je od zunaj napisano „Reklamacija“.

Razpisane službe. — Razpisane so službe nadučitelja v Vrtojbi, učitelja-voditelja v Plavah ter učitelje v Čanih, v Kamunjah in v Križu.

Finančno ravnanje razpisuje več služb zemljemerjev in zemljemerskih vajencev; zadnji bi lahko kmalu dobili letne nagrade 500 do 600 gl. Zahteva se tudi znanje deželnih jezikov.

Občni zbor učil. društva za sezanski sol. okraj bo de dne 5. okt. točno ob 1/2 10. zjutraj na Nabrežini po tem le vspredu:

1. Vaja v petju.
2. Prečitjanje zap. min. zborovanja.
3. Praktičen poskus iz slovnice na podlagi spisa (po berilnem kosčku).
4. Kritika.
5. Sponin o V. skupščini „Zaveze“
6. Pogovor o bodočih zastopnikih učitelstva v okr. s. svetn.
7. Morebitni predlogi.

Odhor.

Razglas. Razpisujejo se s tem 4. deželni stipendiji po 200 gl. za dijake z Goriskega, kateri so dovršili srednje in stopijo v visoke šole.

Pri delitvi se bo gledalo na to, da dobita te stipendije dva dijaka slovenske in dva dijaka italijanske narodnosti.

Če bi ne bilo dijakov izmed ene omenjenih narodnosti, sme se nakazati stipendij dijakom druge narodnosti.

Ti stipendiji se podeli samo za prvo leto visokih sol.

Dalje se razpisuje eden izmed deželnih stipendijev po 300 gl., ki jih je ustanovil deželni zbor v sponin stiriidesetletnice vladarstva Nj. Vel. presv. Cesarja Franca Jožefa I.

Te ustanove se torej udeležili dijaki, sinovi očeta rojenega, stanujočega in pristojnega v tej grofiji, sluhateljji prava, medicinske, eventuelno modroslovja, politehnika ali visoke poljedelske šole, na katerem avstrijskem vseh učilišč — skozi vsa leta vseniščenskih študij držel se obstoječih postavnih predpisov.

Slednje se razpisuje tudi eden stipendij ustanovljen po nj. prevz. gospodu grofu Francu Coronini-Cronberg o priliki stiriidesetletnice vladarstva presv. cesarja Franca Jožefa I.

Do te ustanove imajo pravico ubogi dijaki, obiskujoči kako avstrijsko visoko šolo (vseniščne, tehniko, visoko knjižsko šolo), ki so pristojni v kateri občini pokuzene grofije Gorisko-Gradiške, brez razločka verespoznanja in narodnosti.

Prosilci za vse te stipendije naj podajo svoje vloge do 15. oktobra t. l. deželnemu odboru in naj jim priložijo dokazila o rodu, pristojnosti, o premoženjskih razmerah dotičnih družin, o tem, da so vpisani na kakem izmed navedenih učilišč in o dosedanjem napredovanju.

V Gorici 27. sept. 1893.
Deželni odbor.

Iz Bolea. — „Prav razžalostila nas je novica, da nas zapusti priljubljeni nam sodnik g. Fran Dukič, ki si je v treh letih luk. — snjega delovanja pridobil spoštovanje in srea vseh Bolčanov. Blagor našega trga in celega okraja bil mu je jako pri sre; kot načelnik „olepševalnemu društvu“ pridobil si je veliko zaslug za naš trg. Hvala mu! — Njegovemu nasledniku g. pl. Bartolomeju želimo, da bi enako g. Dukiču umel šege, navade, potrebe in jade našega ljudstva; vé naj, da prihaja v okraj čisto slovenskega mišljenja. Ako bo znal do dobro upravljevati, bo dobro izhajal med nami.“

Deževje nam je naredilo mnogo sitnostij in tudi škode. Po hribih pa je snežena odeja že pokrila najvišje vrhove.

Na Bolskem smo letos pridelali nepričakovano veliko sadja. Ljudje delajo mošt iz njega; prav veliko ga bo. — Gospod Ivan Vule v Čezsoči — izdelovalec opek iz cementa — videl je predlanskim na razstavi v Gorici jako pripravno stiskalnico, kakoršno si je zdaj kupil — in ljudje drug za drugim stiskajo sadje pri njem. Hvala mu!

Iz Vipavske doline: Letošnja vinska letina kaže po vipavski dolini splošno dobro osobito po onih krajih, kjer ni trtna us še razširjena. Izmed raznih vipavskih občin se odlikuje vinorodna občina S. l. a. p. in sicer glode na množino, kakor tudi glede na kakovost vinskega pridelka. Napredni Slapenci sedaj paé spoznavajo velike koristi nekdanje vingerjske šole na Slapu in dobrih naukov nje iz hornega voditelja. Ljudje so pričeli boljše trte zasajati in na ta način pridelujejo zadnja leta vinski pridelok, s katerim so vinotržci prav zadovoljni. Ker je pa letos Bog dal toliko vina, da ljudem že posode primanjkuje, je pričakovati, da bo de cena vina tudi primerno nizka. Torej pozor slovenski vinotržci, obrnite se letos do slovenskega kmetu, pri njem nakupujte vina ter ne dovajajte v deželo iz tujih dežel zdravju škodljivih vin.

Radodarni doneski. — Za „Slogine“ naše zavode došli so zadnje dni sledeči darovi:

Iz Tolmina smo dobili 5 gl. 40 kr., katero so zložili „zadnjikrat“ vsi skupaj zbrani čitalnični pevci pri odhodu požrtvovalnega peveca g. R. Polenčiča v Gorico. — Č. g. J. Murzilovec, e. kr. vojni kapelan ob svojem premeščanju v Trst 5 gl. — Rodoljub J. N. G. v Gorici 4 krome. — „Sloga“ izkazala 4 krome 10 vin. — Gosp. Miha Bizjak v Rabazu 1 gl. — Vesela družba po izvolitvi župana v Dornbergu 7 gl. 60 kr. — Gosp. Martin Podbersčik, posestnik v G., 1 gl. 50 kr. — Neimenovane v Ajdovščini 2 kromi.

Kedarkoli kak donesek ni izkazan, dasi je bil uročen nekaj dnij pred izidom lista, prosimo, da se takoj reklamuje. — Rodoljubim dobrotnikom preserna hvala.

Druge novice glej v priloženi 20. št. „Primorca“, ki je izšel na osmih straneh.

Die Selden-Fabrik G. Henneberg (k. u. k. Hofl.), Zürich sendet direct an Private: schwarze, weisse und farbige Seidenstoffe von 45 kr. bis 2. 11.65 p. Meter — platt, gestreift, karriert, gemustert, Damaste etc. (ca. 240 versch. Qual. und 2000 versch. Farben, Dessins etc.) port- und zollfrei. Muster umgehend. Briefe kosten 10 kr und Postkarten 5 kr. Postkarten 5 kr. Porto nach der Schweiz. (1)

Ukaz! — Magistrat je ukazal, da se imajo nabiti na vseh hišnih vratih glavnega mesta pravila, po katerih se morajo ravnati vsi prebivalci radi bližajoče se in žugajoče kolere in po predlogu (inicijativi) namestnika višjega fizika, gospoda dr. Schermanna, zapovedal je magistrat tudi vsem okrajnim predstojnikom vsled preteče nevarnosti vse previdno tako ukreniti, da se epidemija zabrani. Času primerno je tedaj, da opozorimo ljudstvo na najboljše in najizdatnejše prestrižno sredstvo, namreč na dober konjak iz tovarne grofa Geze Esterházy-ja, kateri se je vse lani izkazal kot tako. Ker se je ta tovarna pred kratkim preustrojila v delniško društvo in njegovo vodstvo najbolj na to gleda, da se pri prekapu (ventilaciji) svojega konjaka uporablja samo dobro, čisto vino, opozarjamo ljudstvo na znamenje konjaka iz te tovarne s posebno opazko, da se ta konjak di popolnoma primerjati konjaku iz najboljših in najbolj znanih tovarn in da si ga, ker so cene razmeroma tako nizke, lahko vsakdo naroči. Povsod dobi se naslov:

Delniško društvo tovarne za konjak grofa Geze Esterházy-ja v Budapešti.

Gostilnica! Via Municipio št. 9. Ang. Boik priporoča se Slovincem. Toči izvrstna vina in dobro pivu. — Posebno izborna je kuhinja in sprejema po nizki ceni naročila na kosilo in večerjo. — Svoji k svojim!

Zadnji mesec. **Inomoške** Zadnji mesec.

SREČKE po 50 kr.

Glavni dobitek 50.000 gl.

Srečke po 50 nvč. priporočajo: A. V. Jona, A. Michelstädter & Comp., O. Pinckerle v GORICI.

Glasovita radi svojega učinka odlikovana radi svojih zdravilnih lastnosti z častno diplomo in zlato svetlino na razstavi v Londonu in Parizu, z zlato svetlino v Bruselu in Tunisu

Želodčeva tinktura G. Piccolija, lekarja v Ljubljani

je uspešno dietetično sredstvo, katero krepča in zdravi želodec, kekor tudi opraviha probavnih organov izborna pospešuje.

Izdelovatelj razpošilja jo proti povostju zneska v zabojih po 12 steklenic za 1 gl. 30 novč., po 55 stekleme (zaboj tehtja 5 kg. za 5 gl. 20 novč., Poštno plača vedno naročnik. Cena eni steklenici 10 novcev.

SARGOVE glicerinove posebnosti!

Od kar so se iznašle in v rabo uvedle po F. A. Sargu so v rabi Njenega Pričinstva cesarice in drugih udov največje cesarske hiše, tako tudi na drugih kraljevih dvorih. Priporočil so jih prof. baron Liebig, prof. pl. Hebra, pl. Zeisel, dvorni svetnik pl. Scherzer itd. itd. dvorni konzilnarjnič Ignacija Danaja, Neister v Gollhild Glicerinovo milo v papirju, skatuljeh in dek'eah. — Medeno glicerinovo milo v kartona. Tekoto glicerinovo milo v steklenah. — Tolaleno-karbolino-glicerinovo milo. — Eucalyptus-glicerinovo milo. Glycerblastol (pospešuje rastočus). Kiminova glicerinova pomada. — Glicerinova kroma. — Toalstno glicerina, itd. — Lysol-milo, Toilette-Lysol-Glycerin-milo, milo in smetana itd.

KALODONT zdravniško preiskana zobna kroma

F. A. Sarg's Sohn & Comp. k. u. k. Hoflieferant in Wien. V Gorici na prodaj pri lekarnji G. H. Pontoni, A. pl. Gironelli, Kärner, Brannitzker in Cristofolotti.

Josip Mozetič trgovec z jestvinami v Gorici.

Rabulitza 1. — na starem trgu 7. (st. Ant.)

Naznanjam svojim rojakom v mestu in na deželi, da ima v Gorici dve dobro založeni prodajalnici z vsakovrstnim jedlimum blagom.

Postrežba točna; cene zmerne. Z dežele se naročila točno izvršujejo.

Kdor hoče pripravljati dobro kavo, kupi naj si **Ölzo-ovo kavo**

Ölzo-ova kava je najboljše kavino primisilo. Ölzo-va kava nima vsebi hrušk, ne repe, ne sirupa. — Prodaja se v vseh prodajalnicah jestvin

Stolpne ure!

Priporočam se prečastitim cerkvenim in občinskim predstojništvom za napravo novih ali popravo starih stolpnih ur.

Moje ure so iz najboljšega blaga in zelo trajnega dela. Izdelujem jih po najnovejšem načinu, in ker so matematično popolnoma natančno uravnanne, kažejo čas tako točno, da jih ni treba regulirati.

Cene so zelo nizke. Jamstvo 5 let. Proračune na zahtevanje brezplačno.

Bogdan Oblak, urar na Vrhniki (Kranjsko.)

Anton Potatzky

v Raštelju št. 7 v Gorici

prodajalnica drobnega in nürnbergškega blaga

na drobno in na debelo.

Jedino in največje kupovališče.

Posebna zaloga

za kupovalce in razprodajalce na deželi, za krošnjarje in čunjarje.

Največja zaloga

čevljarških, krojarskih, pisarskih, popotovalnih in kadilnih potrebščin.

Zimska obuvala.

Vozički in stoli na kolesih za otroke.

Strune za godala.

Posebnost: Semena za zelenjavo in trave.

Prosimo dobro paziti na naslov:

Na sredi Raštelja št. 7.

Naravno mineralne vode iz raznih studencev.

Kemični, farmacevtski in drogerijski izdelki najbolj čislane domače in tuje zdravilske posebnosti.

Ribje olje, naravno in izvrstno, prijetnega okusa in kemično čisto.

Ribje olje z železom ali železnim jodom.

Najčistejše žveplenokisto apno c. kr. kmetijske šole v Gorici za vinarsko rabo.

Zdravila za živino, konjski cvet, konjski prašek, goveji prašek.

Homeopatična zdravila.

prodaja novoustanovljena lekarna

Brannitzer v Rabatišču št. 16.

v najemu

Alojzija Gliubich-a.

Zdravila za živino

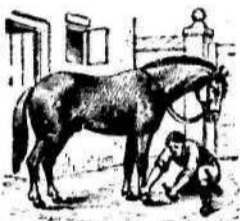
Skušena redilna štupa za živino, za konje, rogato živino, ovce in prašice itd.

Rabi se skoro 40 let z najboljšim uspehom večinoma po hlevih, ako živine ne more jesti, slabo prebavlja zloščuje mleko in nareja, da krave dajo več mleka.

Zamoček z rabilnim navodlom vred velja le 20 kr. 5 zamočkov z rabilnim navodlom samo 5 plit.

Cvet za konje.

Najboljše mazilo za konje, pomaga pri pretegu žil, otekanju kolena, otrpnenju v hoku, v križu, otekanju nog, mehurjih na nogah itd.

Steklenica z rabilnim navodlom vred stane le 1 plit, 5 steklenic samo 4 plit.

Ta zdravila za živino dobivajo

lekarni Trnkoczi-ja

v Ljubljani zraven rotovža

in se vsak dan s pošto razpošiljajo.

ESENCE

za izdelovanje vseh žganjin, likirjev in specialitet, prodajam v vseh množinah.

Poleg tega imam esenco za kis ali jesi 80% kemično čisto, izdeluje se pikanten in močan. Navodi in lepčan vinski ali tudi navadni kis. Navodi in lepaki se brezplačno prilagajo.

Za najboljše uspehe jamčim. — Geniki brezplačno.

Karol Filip Pollak

Essenzen-Specialitäten-Fabrik

Praga.

== Dobri zastopniki se iščejo. ==

JOS. KRAVAGNA

veletržec z vinom in žganjami v Ptuj (Pettau) na Štajerskem

prodaja:

pravi slivovec iz leta 1892, po staršega	42	plit. hektl.
pravi tropinovec iz leta 1892, po staršega	38	" "
pravi brinjavec (lastni pridelek)	41	" "
vino (lastni pridelek)	58	" "
	18	" "

Dalje ima bogato zalogo vina na izbiro, cenejše in dražje, a tudi buteljke raznih vrst.

Ustanovil l. 1767. Johann Jakob Samassa.

Ces. in kralj. dvorni zvonar

ALBERT SAMASSA

v Ljubljani

Harmon. in melodični glasovi z izborno pripravo za zvonenje. Zvonove do 40 centov more zvoniti en sam mož. Čista kovina s srebrnobelo bliskobo. Močan čist glas.

Garancija pet let.

Cerkvene priprave iz masivnega bron: svečniki, lustri, svetilke, altarni križi, kanonske tablice, lonci za cvetlice itd., dalje gasilnice, pumpe ograje pri studencih, ventili itd.

Občne in požarne branbe dobe naročila tudi na obroke.

Ceniki brezplačno! Štiri častne medalje, 21 svetinj.

Vsi stroji za kmetijstvo, vinarstvo in moštarstvo!

Mlatilnice, čistilni mlini za žito, slanoceznice.

Avtomatični aparati proti peronospori.

Tlačilnica za grozdje in olive. Tlačilnice za sadje, aparati za kletarstvo.

Pumpe za vse svrhe in v obče

vse stroje za kmetijstvo, vinarstvo in moštarstvo v najraznovrstnejših

najboljših uredbah

prodaja

Bogato ilustrovani katalogi v nemškem, slovenskem in italijanskem jeziku gratis in franko.

Ign. Heller, Dunaj

Praterstrasse Nr. 78

CENE ZOPET ZNIŽANE

Prekupri dole izdelaten popust.

Teodor Slabanja

srebrar v GORICI (Görz) ulica Morelli 17

se preporeča pred. duhovščini za napravo cerkvenih posod in orodij iz čistega srebra, alpaka in medenine, kot: monštrane, kelihov, itd. itd. po najnižji ceni v največjih in lepih oblikah. Stare reči popravim ter jih v ognju posrebeim in pozlaim.

Da si zamorejo tudi menj premožne cerkve omisliti cizne cerkvene stvari, se bodo po želji prečastitih p. n. gospodov naročnikov prav ugodni plačilni pogoji svavili.

Ilustrovani cenik franko. Pošilja vsako blago dobro spravljeno in poštnine franko!

Najboljša osvežujoča pijača je

Tamarindov sirup

Cristofoletti

Najboljše krepilo po kopališču je Elizir iz kine in železa Cristofoletti

Potrebna za

Kathreiner-jeva Kneipp-ova sladna kava

vsako hišo

je

z okusom prave kave. Ta daje nedosegljivo prednost, da se more opustiti škodljivo uživanje čiste ali pa pomešane prave kave ter pripravljati še veliko okusnejša in pri tem zdravješe ter redilniša kava. Nepresegljivo kot peimes k pravi kavi. Jako priporočljivo za ženske, otroke in bolnike. Ponarejenj treba se je skrbno ogibati. — 1/2 kila po 35 ke. Dobiva se povsod.

Edino pravo v belih paketih s podobo župnika Kneippa kot varstvenaznamka.